

Бекітемін:

«Жас Дарын-2» бастауыш
мектебінің директоры

Б.М. Шеримов

31.08.2025 ж

«Жол қозғалысы қауіпсіздігі» бағдарламасы
«Жас дарын-2» бастауыш мектебі ЖШС

Бағдарлама паспорты

Бағдарлама атауы	1-4 сынып оқушыларына арналған «Жол қозғалысы ережелері».
Бағдарлама авторлары	Педагогический коллектив школы
Бағдарламаның бекітілген күні	Факультет кеңесі 2025 жылғы 31 тамыздағы N 1 хаттама
Бағдарлама мақсаттары	Бұл «Жол қозғалысы ережелері» бағдарламасының мақсаты меңгеру арқылы адам өмірінің қауіпсіздігі мәдениетінің бөлігі ретінде жол қозғалысы қауіпсіздігінің мінез-құлық мәдениетін дамыту білім, дағдыны меңгеру және оларды күнделікті өмірде практикалық қолдану.
Бағдарлама тапсырмалары	жаяу жүргінші, велосипед (мопед) жүргізушісі және жолаушы ретінде жолдарда қауіпсіз жүру үшін қажетті жол қозғалысы қауіпсіздігі, жол қозғалысы ережелері (ҚР) туралы білім алу; автокөлік құралдарының қозғалысына қатысты жол қозғалысы ережелерімен таныстыру; жол ережесін қолдану, жолды тану дағдыларын меңгеру «тұзақтар» - жол қозғалысына қатысушылардың жол қозғалысы ережелерін бұзбауынан немесе олардың жолдағы мінез-құлық олардың күнделікті әдеттеріне сәйкес келетін жолдағы қауіпті болжай алмауынан туындайтын жағдайлар; Мойынсұну құқығын, жол қозғалысы қауіпсіздігіне саналы көзқарасты дамыту; нақты жол жағдайларын талдау және ықтимал қауіптерді бағалау мүмкіндігі; жеке және басқа жол қозғалысына қатысушылардың қауіпсіздігі үшін жауапкершілік сезімін тәрбиелеу.
Күтілетін дереу нәтижелер	Жол қозғалысы ережелері бойынша қосымша білім беру бағдарламалары бойынша оқитын студенттердің санын арттыру. Күтілетін нәтиже балалардың жол-көлік жарақатының өсуін төмендету үшін тұрақты жағдай жасау болуы керек.
Бағдарламаны іске асыру туралы	Ұзақ мерзімді бағдарлама: 1-4 сыныптар: 6 сағат;
Жұмыс формасы	Сынып сағаты

Жол қозғалысы ережелері

жалпы білім беретін мектептердің 1-4 сыныптарына арналған

Жол қозғалысы ережелері бойынша сабақтар 1-4 сыныптар арасында айына екі реттен жиі емес, оның ішінде жол қозғалысы қауіпсіздігі және алғашқы медициналық көмек көрсету тақырыптары бойынша өткізілуі керек.

1-4 сыныптардағы «Жол қозғалысы ережелері» курсының мазмұны сынып сағаттары арқылы жүзеге асырылады - әр сыныпта 6 сағат;

Жол қозғалысы ережелерін оқытуды жалпы білім беретін мектептерде бастауыш сынып мұғалімдері мен сынып жетекшілері жүзеге асырады.

Журналда жеке бет толтырылады, онда сабақтардың тақырыптары жазылады және сабаққа қатысу белгіленеді

Әдетте, сабақтарды сынып жетекшілері жүргізеді және оны мектептегі жол қозғалысы ережелерін оқытуға жауапты тұлға мен әкімшілік бақылайды.

Қозғалыс қауіпсіздігі бойынша сабақтарды оқушылармен арнайы жабдықталған бөлмеде немесе арнайы көлік жүргізу аймағында (мектеп ауласында немесе спорт залында) оқу көрнекі құралдарын, құрал-жабдықтарды, балалар көліктерін пайдалана отырып өткізу ұсынылады.

Учаскеге жол таңбалары, оның ішінде қиылыстар мен жаяу жүргіншілер өткелдері қолданылады; бағдаршамдар, жол белгілері және басқа да жабдықтар уақытша немесе тұрақты орнатылады.

Кейбір сабақтарды көшеде, көше қиылысында, алаңда (көлік құралдары мен жаяу жүргіншілер қозғалысын және қозғалысты басқару құрылғыларын көрсететін) немесе қоғамдық көлікте өткізу ұсынылады.

Сабақтарды, жеке талқылауларды, экскурсияларды және т.б. өткізу үшін мұғалім (сынып жетекшісі) жол полициясы қызметкерлерін және көлік құралдарының жүргізушілерін тарта алады.

Оқу және сабақтан тыс іс-шаралар барысында қысқаметражды фильмдер мен бейнероликтер көрсетіледі, КТК (Көңілділер мен тапқырлар клубы), жаяу жүргіншілер мен велосипедшілер қауіпсіздігі бойынша викториналар сайыстар және т.б. ұйымдастырылады, бұл оқушылардың көшелер мен жолдардағы жауапкершілігін арттыруға жол қозғалысы ережелерін қатаң сақтауға ықпал етуі тиіс.

Әр сабақтан кейін оқушылардың жолда жүру ережелерін меңгергендігіне көз жеткізу үшін викториналар мен тапсырмалар арқылы тексеру керек. Жол қозғалысы ережелері курсының бағдарламасы қажет болған жағдайда сабақ тақырыбын өзгертуге мүмкіндік береді.

1 сынып

№	ай	Сабақтың тақырыптары	Сағат саны
1.	қыркүйек	Көше тосын сыйларға толы.	1
2.	қазан	Жаяу жүргіншілер өткелдері.	1
3.	желтоқсан	Басқарылатын қиылыстар.	1
4.	наурыз	Бағдаршамдар. Автобус пен троллейбуста жүру.	1
5.	Сәуір	Сіз ойнай алатын және ойнай алмайтын жерде.	1
6.	мамыр	Қорытынды сабақ.	1
Барлығы:			6

1. Көше тосын сыйларға толы.

Біз тұратын қала немесе елді мекен. Мектеп маңындағы негізгі көшелер. Неліктен көшелер қауіпті. Неліктен жол қозғалысы ережелерін білу және сақтау маңызды. Көше элементтері: жол, тротуар. Жаяу жүргіншілерге арналған кедергілер. Көше қауіпсіздігі. Тротуармен қалай жүру және жолды кесіп өту керек. Мектепке бару және қайту ең қауіпсіз жол. Арнайы маршрут талдауы. Басқаларға көмектесу (егер көшеден өзіңіз өте алмасаңыз, үлкендерден көмек сұраңыз). Көшедегі тәртіп – қауіпсіз жүргізудің кілті. Мұқият және сақ болыңыз!

2. Жаяу жүргіншілер өткелдері .

Жолды қай жерден кесіп өту керек. Реттелмейтін жаяу жүргіншілер өткелдері және олардың белгіленуі (жол белгілері, белгілер). Екі жақты жолдар. Жолды кесіп өтуге уақытыңыз болмаса, не істеу керек. Жолдың ортасында тұрған жаяу жүргіншілердің тәртібі. Бір жақты жолдар. Бір жақты жолды кесіп өту ережелері.

3. Басқарылатын қиылыстар. Бағдаршамдар.

Бағдаршам не үшін қажет?

Бағдаршам сигналдары: қызыл, сары, жасыл. Үш секциялы бағдаршам қалай жұмыс істейді. Бағдаршамның қиылысында жолды қалай кесіп өту керек.

Жаяу жүргіншілер бағдаршамдары және олардың сигналдары. Шақыру құрылғысы бар жаяу жүргіншілер бағдаршамы.

4. Автобуспен және троллейбуспен саяхаттаңыз.

Қандай көлік түрлерін маршруттық көліктер деп атайды?

Қалалық қоғамдық көліктер: автобустар, троллейбустар, трамвайлар, шағын автобустар.

Автобус және троллейбус аялдамалары және олардың белгіленуі. Аялдамаға қалай дұрыс жақындауға болады. Аялдамада өзін-өзі ұстау ережелері.

Автобус пен троллейбус жолаушыларына отырғызу, отырғызу және шығу кезіндегі ережелер. Автобус немесе троллейбустан шыққаннан кейін жолды кесіп өту ережелері.

5. Сіз ойнай алатын және ойнай алмайтын жерде.

Жолдың жанында, жол жөндеу аймақтарында және көлікте ойнау қауіпі.

Ойындар мен скутерге арналған орындар және т.б. Доп жолға шығып кетсе не істеу керек.

6. Қорытынды сабақ.

Жол қозғалысы ережелері туралы бейнероликтер мен слайдтар көру. Қорытындылау.

2 сынып

№	ай	Сабақтың тақырыптары	Сағат саны
1.	қыркүйек	Оқушылардың көшелер мен жолдардағы негізгі мінез-құлық ережелері.	1
2.	қазан	Бақыланбайтын қиылыстар.	1
3.	желтоқсан	Жол қозғалысын реттеушілер және олардың сигналдары.	1
4.	наурыз	Трамваймен және басқа көлік түрлерімен саяхаттау.	1
5.	Сәуір	Мектепке баратын жол (Сіздің күнделікті маршрутыңыз.)	1
6.	мамыр	Қорытынды сабақ.	1
Барлығы:			6

1. Оқушылардың көшеде және жолда жүруінің негізгі ережелері.

Неліктен көшелер қауіпті. Үлкен қала көшелерімен жүрудің қиындығы. Жол қозғалысы ережелерін сақтау жаяу жүргіншілер қауіпсіздігінің кепілі болып табылады. Көшелер мен жолдардағы қауіпсіз тәртіпті тексеру. Қалада (қалада, ауданда) балалардың қатысуымен болған жол-көлік оқиғасының мысалдары жол полициясының жазбалары бойынша.

2. Бақыланбайтын қиылыстар. Қиылыстардың түрлері.

Жүргізушілер беретін ескерту сигналдары. Бақыланбайтын қиылысу. Бақыланбайтын жол қиылысындағы жаяу жүргіншілер өткелінің белгілері. Бақыланбайтын қиылыстан өту ережелері. Жаяу жүргіншілер өткелі белгіленбеген жағдайда жолды қай жерден және қалай кесуге болады.

3. Бығытаушы және оның дабылы.

Жол диспетчеріне таяқша мен ысқырық не үшін қажет? Қозғалыс контроллерінің сигналдары. Осы сигналдарға негізделген жаяу жүргіншілердің әрекеттері. Бағдаршам сигналдарына қарағанда қозғалыс диспетчері сигналдары басым болады.

4. Трамваймен және басқа көлік құралдарымен саяхаттау.

Трамвай жолаушыларына аялдамаларда, отырғызу кезінде, трамвайда және одан шығу кезіндегі ережелер. Аялдамаға жақындаған кезде және трамвайдан шыққаннан кейін жол бөлігін кесіп өту ережелері. Микроавтобустарды және жеңіл автокөліктерді пайдалану ережелері.

5. Мектепке апаратын жол (күнделікті маршрут).

Мектеп маңы. Мектеп маңындағы көлік. Мектеп маңындағы ең қауіпті қиылыстар. Бірінші сыныптан бері оқушының маршрутында не өзгерді. Мектепке, үйге, кинотеатрға, дүкенге және т.б. қауіпсіз маршруттарды талдау.

6. Қорытынды сабақ.

Жол қозғалысы ережелері бойынша ойындар, викториналар және т.б. Қорытындылау.

3 сынып

№	ай	Сабақтың тақырыптары	Сағат саны
1.	қыркүйек	Балалардың көшеде және жолда жүру ережелері.	1
2.	қазан	Жолды тағы қай жерден кесіп өтуге болады?	1
3.	желтоқсан	Жол белгілері мен жол белгілері.	1
4.	наурыз	Жарақат кезіндегі алғашқы көмек.	1
5.	Сәуір	Сіз велосипедшісіз.	1
6.	мамыр	Қорытынды сабақ.	1
	Барлығы:		6

1. Оқушылардың көшеде және жолда жүру ережелері.

Жол тәртібі Жаяу жүргіншілердің тротуармен жүру кезіндегі міндеттері. Жаяу жүргіншілерді жаяу жүргіншілер жолында күтіп тұрған қауіптер. Көшеде және достарымен жолды кесіп өткенде өзін қалай дұрыс ұстау керек ағасы, апасы, қарттары.

Жаяу жүргіншілер мен көліктерге арналған оң жақтағы қозғалыс. Қиылыстар және олардың түрлері. Көше мен оның құрамдас бөліктеріне сипаттама: жол бөлігі, тротуар және олардың маңызы. Жолдың және оның құрамдас бөліктерінің сипаттамасы: жол, иық және арық. Жаяу жүргіншілер және велосипед жолдары. Осы бағыт бойынша жаяу жүргіншілер үшін барлық қауіпті жерлерді көрсете отырып, «үй – мектеп – үй» бағытын құру.

2. Жолды тағы қай жерден кесіп өтуге болады.

Жаяу жүргіншілер өткелі немесе жол қиылысы көрінбейтін кезде жолды кесіп өту ережелері. Мұндай өткелдер кезінде туындайтын қауіпті жағдайлар. Осындай қиылыстар кезінде балалардың қатысуымен болған жол-көлік оқиғаларының мысалдары (жол полициясының деректері негізінде). Осы апаттардың себептерін талдау.

3. Жол белгілері мен жол белгілері.

Жаяу жүргіншілер мен жүргізушілер үшін жол белгілерінің мәні.

Жол белгілері: «Велосипед жолы», «Велосипедпен жүруге болмайды». Белгілер. Жол белгілері, олардың мақсаты және түрлері..

4. Жарақат кезіндегі алғашқы көмек.

Жарақаттардың түрлері: сынықтар, көгерулер, жаралар, абразиялар, күйіктер және т.б. Қан кету түрлері: артериялық, веналық, капиллярлық.

5. Сіз велосипедшісіз.

Велосипедпен жүру ережелерін үйрету. Бейнелерді көру.

6. Қорытынды сабақ.

Жол қозғалысы ережелері бойынша жарыс ойыны. Нәтижелері жарияланды. Үздік оқушыларды марапаттау.

4 сынып

№	ай	Сабақтың тақырыптары	Сағат саны
1.	қыркүйек	Біз жол ережесін білеміз бе?	1
2.	қазан	Оқушылар топпен және бағанмен қозғалады	1
3.	желтоқсан	Үлгі бойынша қозғалыс жағдайларын талдау Практикалық сабақ.	1
4.	наурыз	Темір жол өткелдері	1
5.	Сәуір	Жарақаттар мен сызаттар кезінде алғашқы көмек көрсету дағдыларын дамыту.	1
6.	мамыр	Қорытынды сабақ.	1
Барлығы:			6

1. Біз жол ережесін білеміз бе.

Балалардың қатысуымен болатын жол-көлік оқиғаларының себептері: жаяу жүргіншілердің жол қозғалысы ережелерін сақтамауы, жолаушылардың көліктегі тәртіп ережелерін сақтамауы, көшеде және көлікте тәртіптің болмауы және т.б..

Балалардың жол ережесін бұзған кездегі тәртібін талқылау.

2. Оқушылардың топпен және бағандағы қозғалысы.

Оқушылардың тротуарларда, жол иықтарында және жаяу жүргіншілер өткелдерінде топпен қозғалу тәртібі. Бағанада қозғалатын студенттерге арналған процедуралар. Бір топ студенттерді қоғамдық көлікке отырғызу ережелері.

3. Үлгі бойынша жол жағдайларын талдау. Практикалық сабақ.

Модель балалар кездесетін жол қозғалысы жағдайларын зерттейді. Модельденген көшелерде түрлі жол белгілері, жаяу жүргіншілер мүсіндері, ойыншық көліктер қойылған. Студенттер жаяу жүргіншілер жолақтары мен жаяу жүргіншілер өткелдері арқылы жүреді. Сондай-ақ бағдаршамдар көрсетіледі.

4. Темір жол өткелдері.

Мектеп оқушыларының темір жол маңындағы тәртібі. Олардан өту және көлік жүргізу ережелері. Күзеттелетін және қорғалмаған темір жол өткелдері. Пойыздарды (электр пойыздарын) пайдалану кезіндегі қауіпсіздік ережелері.

5. Қан кету кезінде алғашқы көмек көрсету дағдыларын дамыту.

Қан кетуді тоқтату. Қысым таңғыш және турникетті қолдану бойынша тәжірибелік жаттығулар. Итарқа, дөңгелек және шапан тәрізді таңғыштарды қолдану бойынша тәжірибелік жаттығулар.

6. Қорытынды сабақ. Қорытындылау.

Жол қозғалысы ережелері бойынша жарыс ойыны. Нәтижелері жарияланды. Үздік оқушыларды марапатта